

Barnmisshandel troligaste orsak till svårt skalltrauma med oklar förhistoria hos barn under tre år

■ Det är allmänt accepterat att misstänkta barnmisshandel hos yngre förskolebarn där vårdnadshavarna uppgett en historia med lågenergivåld eller inget våld alls. Detta brukar också påpekas i pediatrika läroböcker och instruktioner, men det prediktiva värdet av föräldrarnas utsagor har faktiskt aldrig kontrollerats.

Vid Children's Hospital i Boston gjorde man därför en retrospektiv genomgång av alla journaler på barn under tre års ålder som vårdats 1993–2000 för traumatisk intrakraniell blödning. För 219 barn med intrakraniell blödning kunde misshandel säkerställas i 49 fall. Att inte ha någon historia med kraftigt våld mot huvudet hade mycket hög specificitet (0,97) för misshandel och ett positivt prediktionsvärde på 0,92. I den stora undergrupp på 34 barn som hade kvarvarande neurologiska men när de skrevs ut från sjukhuset hade avsaknad av traumatisk förhistoria ett hundraprocentigt prediktionsvärde. Till skillnad från vad som vanligtvis lärs ut var det däremot inte vanligt att föräldrarna sökte sent för sina barns skador. Å andra sidan var det relativt vanligt att man skyllde huvudskadan på upplivningsförsök –

Barnmisshandel orskar betydligt allvarligare skallskador än olycksfall.

en uppgift som sällan finns med i svenska checklistor.

En liknande studie från Tufts University i Boston [Reece R, et al. Arch Pediatr Adolesc Med 2000;154:11-5] av skallskador hos barn upp till sex och ett halvt års ålder publicerades för några år sedan. Denna studie rörde 287 barn in-

lagda för skallskador åren 1986–1991. För de 55 barn där misshandel ansågs definitivt säkerställd erkände föräldrarna i 13 fall. I de 42 fall där föräldrarna förnekade misshandel kunde de inte ange något trauma alls mot 38 av barnen. Denna studie stöder undersökningen från Children's Hospital, även om avsaknad av traumatisk förhistoria inte tycks ha samma höga prediktiva värde för hela gruppen förskolebarn.

Dessa och andra studier [Stewart G, et al. Pediatr Emerg Care 1993;9:199-201] pekar också på att barnmisshandel brukar ge upphov till betydligt svårare skallskador än de flesta olycksfallsskador hos yngre förskolebarn. Det är nästan bara olyckor med motorfordon inblandade som ger skallskador av samma svårighetsgrad som misshandel.

Staffan Janson

staffan.janson@kau.se

Hettler J, et al.

Can the initial history predict whether a child with a head injury has been abused? Pediatrics 2003;111:602-7.

Peroralt klindamycin vid bakteriell vaginos minskar risken för sent missfall och prematur förlossning

■ Vid bakteriell vaginos är den vaginala floran störd; det är brist på laktobaciller och i stället kraftigt förhöjda koncentrationer av olika anaeroba mikroorganismer som Gardnerella vaginalis, Mobiluncus och mykoplasma. Bakteriell vaginos är associerad med prematur förlossning i många, men inte alla, studerade populationer.

Ugwumadu och medarbetare har utfört en dubbelblind studie innefattande 494 gravida kvinnor med intermediär flora eller bakteriell vaginos. Patienterna randomiserades till peroral behandling med klindamycin eller placebo i fem dagar.

Behandling med klindamycin medförde signifikant lägre risk för prematur förlossning eller sent missfall än placebo (5,3 procent mot 15,7 procent, 95 procents konfidensintervall, CI, 0,16–0,66). Skillnaden var signifikant för missfall och prematur förlossning var

för sig. Missfallsrisken var 1 respektive 4 procent. Skillnaderna i förlossningsvecka, födelsevikt och behov av neonatal intensivvård var små och inte signifikanta.

Resultaten är i överensstämmelse med en annan nyligen publicerad studie, också från Storbritannien, där aktiv behandling bestod i 2 procent intravaginal klindamycinkräms [Lamont, et al. Obstet Gynecol 2003;101:516-22]. Risken för prematuritet reducerades i den studien från 10 till 4 procent. I motsats till detta har man i tidigare studier med intravaginal behandling inte kunnat reducera prematuritetsrisken [Kekki M, et al. Obstet Gynecol 2001;97:643-89].

Hittills har man avstått från att screena asymtomatiska kvinnor för bakteriell vaginos då man antagit att det skulle medföra massiv överbehandling. Bör man ändra på den policyn nu? Inte utan vidare: det är inte ens säkert att bakteri-

ell vaginos ökar risken för prematur förlossning bland svenska kvinnor. En dansk studie visade inget samband, medan ovan nämnda finska studie visade ett starkt samband mellan bakteriell vaginos och prematuritet [Kekki, 2001; Thorsen P, et al. Am J Obstet Gynecol 1998;178:580-7]. Vi avvaktar med spänning resultaten från den stora studien från östra Götaland som nu är på analysstadiet!

Pål Wölner-Hanssen

pal.wolner-hanssen@gyn.lu.se

Ugwumadu A, et al.

Effect of early oral clindamycin on late miscarriage and preterm delivery in asymptomatic women with abnormal vaginal flora and bacterial vaginosis: a randomised controlled trial. Lancet 2003;361:983-8.